

Torah from Around the World

*De Eeuwige zal macht aan zijn volk verlenen,
de Eeuwige zal zijn volk zegenen met vrede.*

Tehilliem 29:11

Sjabbat 2 maart 2024/22 Adar I 5784, Ki Tisa, Sjemot/Exodus 30:11 - 34:35

Tanach blz. 172 - 182

Haftara: I Melachiem/I Koningen 18:20 - 39

Tanach blz. 718 - 720

Vertaler: Benjamin Cohen

Commentaar: **Rabbin Jonathan K. Crane** is onderzoeker en auteur op het gebied van
Joodse medische ethiek.

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Waarom zo stil?

Kinderen, en vooral tieners, krijgen vaak te horen dat ze moeten nadenken over wat ze zeggen en hoe ze het zeggen. In plaats van vrij te spreken, kan je het beste zorgvuldig en beheerst spreken. Misschien is het zelfs het beste om meer te luisteren dan te spreken. Dit is een les waar velen van ons profijt van zouden kunnen hebben, en de sidra van deze week kan ons daarbij helpen.

Meer dan tweeduizend jaar geleden onderwees rabbi Hillel: "*Wees als de discipelen van Aharon, heb de vrede lief en streef vrede na, heb de mensheid lief en breng hen dicht bij de Tora*" (Pirkei Avot 1:12). Het zou zeker bewonderenswaardig zijn om Aharon op deze manier na te doen, maar toch zouden we dan ten onrechte denken dat deze kwaliteiten en bezigheden het enige is wat Aharon ons te bieden heeft. Er was nog iets aan hem, en dat vaak ondergewaardeerd blijft: Aharon gebruikte zijn stem spaarzaam en strategisch. Hij sprak vriendelijk om anderen te verzoeken hun daden te heroverwegen, en hij sprak ook krachtig wanneer hij een boodschap moest overbrengen of zijn gezin moest beschermen.

Om te begrijpen hoe Aharon zijn stem op deze manieren gebruikte, kunnen we Rasji's onderscheid gebruiken tussen zeggen (*omer*) en spreken (*diboer*): de eerste is van toepassing op uitingen van smeekbeden (*lasjon tachnoenim*), terwijl de tweede betrekking heeft op grof taalgebruik (*lasjon kasja*) of krachtige taal (*lasjon az*) (Rasji in Numeri 12:1 en Leviticus 10:19). Aharon gebruikte zijn stem op beide manieren.

De eerste keer dat Aharon iets zei, staat in het verhaal van deze week over het Gouden Kalf. Nadat de mensen hem hadden gesmeekt om er een god van te maken, zei Aharon (*omer*): "*Neem hun gouden oorknoppen af en breng die bij mij.*" (Exodus 32:2). Nadat het Gouden Kalf verscheen, zei Aharon (*omer*) dat er "*de volgende dag een feest voor de Eeuwige zou zijn!*" (Exodus 32:5). En daarna, in reactie op de woede van Mosjé toen die dit heidense tafereel zag, zei Aharon (*omer*): "*Ik smeek je je woede te bedwingen...*" (Exodus 32:22-24).

De eerstvolgende keer na de episode met het Gouden Kalf dat de Tora de woorden van Aharon optekent, zei hij (*omer*) tegen Mozes, nadat God Mirjam met een ernstige huidaandoening had getroffen: "*Ach mijn heer, reken ons de zonde die wij in onze dwaasheid begaan hebben niet aan.*" (Numeri 12:11-12).

In al deze gevallen waarin hij iets zei (*omer*), gebruikte Aharon zijn stem om anderen aan te moedigen te heroverwegen wat ze aan het doen waren (in het geval van het Gouden Kalf) of waar ze niet mee ophielden (in het geval van Mirjams huidaandoening). En dat is alles wat Aharon zei.

Aharon spreekt ook in de zin van *diboer*, maar slechts drie keer: toen hij de mensen vertelde over God's plan om hen te bevrijden; toen hij de instructies van Mozes aan de Jisraëlieten doorgaf om naar de wildernis te trekken om getuige te zijn van God's reactie op hun zorgen over hun onzekerheid over voedsel; en toen zijn zonen, Eliëzer en Itamar, een offer verkeerd uitvoerden (Exodus 4:30, 16:10 en Leviticus 10:19).

De laatste uitwisseling vond plaats vlak nadat Aharons andere twee zonen, Nadav en Abihu, werden gedood omdat ze een geïmproviseerd wierookoffer hadden gebracht.

Toen Aharon in de zin van *diboer* sprak, bracht hij de boodschap van iemand anders over of beschermde hij zijn kinderen. Toen Aharon iets in de *omer* zin zei, smeekte hij anderen om hun daden te heroverwegen. Verder zweeg Aharon. Hij was een rustige leider die zijn stem niet vaak, maar wel strategisch gebruikte.

Wat betekent het dat Aharon zo stil was? Waarom moedigen onze vroegste wijzen ons aan om te zijn zoals hij? Misschien is het om ons aan te moedigen stil te zijn, zodat we naar anderen en naar onszelf kunnen luisteren. Misschien moeten we als Aharon zijn en meer observeren en minder aannemen. Misschien moeten wij, net als Aharon, een voorbeeld zijn van zachtvaardige maar overtuigende pleitbezorging.

Aharons onopvallendheid nodigt ons uit ons af te vragen of wij wel stil genoeg zijn om ervoor te zorgen dat onze woorden ook woorden van betekenis zijn. Gezien dit alles moet ik misschien hier stoppen en een tijdje gaan luisteren...